בס"ד "הדף לתולדותינו"

יום ה', כ"ח בכסלו תשע"ו (10 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

הרקע

= אחד מנכסי צאן ברזל של תרבות המורשת היהודית בדורות האחרונים, הוא העיסוק ב**קושיית הבית יוסף בימי החנוכה**. העיסוק בקושיה זו מהוה פתח להסברת רעיונות עמוקים בעניין מהות חג החנוכה, כמו גם לפִלפולים הלכתיים בגדרי מצוות הדלקת המנורה.
קושיא זו, שהובאה ע"י **רבי יוסף קארו**, ה"בית יוסף" (מחבר ספר ההלכה ה"שלחן ערוך"), נידונה כבר לפניו על ידי הראשונים, אך היות וספריהם לא היו מצויים בעבר, נודעה קושיא זו על שמו.
החביבות המיוחדת שנודעה לקושיא זו, כמו לשאר עניני חנוכה, הביאה לכך שנאמרו תירוצים רבים מספור לקושיה זו. כדוגמא מפליגה לדברים, ניתן להביא את מנהגו של האדמו"ר מקלויזנבורג, רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם, לערוך בכל לילה מלילות החנוכה את שולחנו הטהור (טיש), ולהציע בכל לילה ולילה לראשונה - תירוץ חדש ומפולפל על קושיית הבית יוסף.

הקושיה

בגמרא [שבת כא:] מובא ציטוט מ**מגילת תענית** המסביר את מספר ימי חג החנוכה - שמונה ימים, כזכר לנס פך השמן:
"***כשנכנסו יוונים להיכל, טמאו כל השמנים שבהיכל וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בדקו ולא מצאו אלא פך אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס, והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ועשאום ימים טובים בהלל והודאה.***"
הקשו המפרשים: מדוע אנו חוגגים את חג החנוכה שמונה ימים, שכן היה בכד שמן ליום אחד, וא"כ הרי שהנס היה רק שבעה ימים? [המקור]

חנוכה- **מדוע עושים חנוכה שמונה ימים?**

השאלה הנשאלת: למה עושים חנוכה שמונה ימים, והלא - נס השמן לא היה אלא שבעה ימים בלבד, שכן היה שמן ליום אחד גם ללא הנס?! תשובות רבות ניתנו לשאלה זו על ידי גדולי הדורות, והרי מקצת התשובות על פי הדרש ומוסר השכל:

- היום הראשון - קבעו אותו ליום טוב על נס הניצחון במלחמה, שביום כ"ה בכסלו נחו היהודים מאויביהם - כשם שנקבע יום טוב בפורים ביום אשר נחו מאויביהם. ושאר שבעת הימים - על נס השמן.
- מה שמצאו פך שמן טהור חתום בחותמו של כהן גדול, לאחר כל ההרס והטומאה שזרעו היוונים בבית המקדש במשך שלוש שנים - זה עצמו היה נס, ועליו קבעו את היום הראשון. שאר הימים - על נס השמן.

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{16}	(י-ם): 16^{00}	(ת"א): 16^{14}	(חיפה): 16^{04}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{14}	(י-ם): 17^{16}	(ת"א): 17^{17}	(חיפה): 17^{15}

פרשת השבוע: "מִקֵּץ" [בראשית מ"א 1 – מ"ד 17] **יום נעים, חנוכה שמח, שבת שלום ומבור**

הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל

יום ה', כ"ח בכסלו תשע"ו (10 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

- החשמונאים חילקו את השמן שבפך לשמונה ימים, כדי שהמנורה תהיה דולקת שעה קצרה בכל ערב, ונעשה נס שמאותה כמות קטנה האירה המנורה כל הלילה - כך בכל יום ויום, במשך שמונה ימים.

- אחר שנתנו החשמונאים את השמן במנורה, נשאר הפך מלא שמן כבתחילה, וראו את הנס כבר ביום הראשון.

- שהוריקו את כל השמן לתוך המנורה, ונרותיה דלקו כל הלילה, ולבוקר – היו נרות המנורה מלאים שמן.

- לפי שהיוונים גזרו על המילה, והיתה גזירה זו קשה על היהודים יותר מכל הגזירות, מפני שיש בה הפרת ברית. וכשגברה יד החשמונאים עליהם, שמחו על חידוש ברית מילה שמצוותה ביום השמיני להולדת הבן, ועל שמחת מצוה זו - סמכו את חגם לשמונה ימים.

- **בדרך דרש** - היוונים רצו להוציא מלב ישראל את האמונה שהקב"ה מנהיג את העולם בהשגחתו, וניסו להחדיר לליבם ש**הכל מתנהל בדרך הטבע**, וכבר היו רבים מישראל נוטים אחר דעות מסולפות אלו. כיון שראו כולם את נס פך השמן - שלא כדרך הטבע, הבינו כולם שהכל מהשגחתו יתברך, ו**אפילו כשהעולם מתנהג בדרך הטבע - גם אז הכל מיד ה' ומהשגחתו**. לכך אנו אומרים בפיוט לחנוכה: "בני בינה, ימי שמונה קבעו...", כלומר: מתוך שהיו בני בינה, הבינו דבר מתוך דבר: מתוך הנס, הבינו שהשמן הרגיל הדולק בדרך הטבע - גם הוא נס.

- (וזה הטעם החביב עלי ביותר) **בדרך מוסר השכל**:

החשמונאים לא נתייאשו מלהדליק גם ביום ראשון, למרות שאמרה התורה "נר תמיד", וידעו שמחר לא יהיה להם מה להדליק. והוא הנס הגדול שמקיים את עם ישראל בכל דורותיו וגלויותיו. שאילו באו לעשות חשבונות מה יהיה ביום מחר, לא יוכלו להתקיים אפילו יום אחד, אבל **ישראל אין עושים חשבונות**, אלא שמים ביטחונם באביהם שבשמים, וכל מעשה קטן שיש בידם לעשות - עושים הם בשמחה ובאמונה תמה. [המקור]

~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

לקראת שבת חנוכה/ראש חודש, בעניין **הדלקת הנרות** בכניסה לשבת ביציאתה...

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 15-14] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{16}	(י-ם): 16^{00}	(ת"א): 16^{14}	(חיפה): 16^{04}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{14}	(י-ם): 17^{16}	(ת"א): 17^{17}	(חיפה): 17^{15}

פרשת השבוע: "מִקֵּץ" [בראשית מ"א 1 – מ"ד 17] **יום נעים, חנוכה שמח, שבת שלום ומבורך וחודש טוב!**

הדף מוקדש **לפדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל
~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

בס"ד "הדף לתולדותינו"

יום ה', כ"ח בכסלו תשע"ו (10 בדצמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

א) בערב שבת, מדליקים נרות חנוכה **לפני** הדלקת נרות של שבת (כי **נוהגים לקבל שבת בהדלקת נרות שבת**, ואחריה כל מלאכה אסורה). צריכים לשים תוספת שמן, או להדליק בנרות גדולים כדי שידלקו עד כחצי שעה לאחר צאת הכוכבים [עד 1745 לערך].

ב) טוב להכין ביום ששי גם את הנרות של מוצאי שבת קודש כדי לא לאחר יותר מדי בהדלקתם.

ג) במוצש"ק מדליקים את הנרות עם צאת השבת, **לאחר תפילת ערבית** או אחרי אמירת **"ברוך המבדיל בין קודש לחול"**. יש מנהגים שונים בעניין אם מדליקים נרות **לפני** שמבדילים או **אחרי-כן**, וכל אחד ישמור על מסורת אבותיו.

שבת שלום ומבורך,
חנוכה שמח וחודש טוב (ראש חודש טבת – בשבת קודש ויום ראשון),
ברכה ומרדכי

"לוּ עַמִּי שֹׁמֵעַ לִי יִשְׂרָאֵל בִּדְרָכַי יְהַלֵּכוּ. כִּמְעַט אוֹיְבֵיהֶם אַכְנִיעַ וְעַל צָרֵיהֶם אָשִׁיב יָדִי."
מתוך פרק התהלים [פ"א 14-15] שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **חמישי** בשבת

כניסת השבת	(ב"ש): 16^{16}	(י-ם): 16^{00}	(ת"א): 16^{14}	(חיפה): 16^{04}
צאת השבת	(ב"ש): 17^{14}	(י-ם): 17^{16}	(ת"א): 17^{17}	(חיפה): 17^{15}

פרשת השבוע: "מִקֵּץ" [בראשית מ"א 1 – מ"ד 17] **יום נעים, חנוכה שמח, שבת שלום ומבורך וחודש טוב!**
הדף מוקדש ל**פדיון נפשם** של נעדרי וכלואי ישראל, ורפואתם השלמה לכל חולי ישראל